

УТВЪРЖДАВАМ: .....
Директор: Людмила Дерменджиева

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
ПРЕЗ 2017/2018 ГОДИНА**

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от подкрепа в Първо основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Гоце Делчев, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Приобщаващото образование е процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на този стандарт изисква диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите и социалните промени, превенция и навременно систематизиране на наличната информация, за да се организира учебният процес съобразно потенциала и силните страни на децата.

Училището работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование като крачка по пътя за постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или

отсъствие на нарушения в развитието, или с тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

Принципи на приобщаващото образование:

1. Гарантиране правото на достъп до училището на всяко дете най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик –индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;
6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;
7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството и общността;
8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;

9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;

10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

Уязвими групи деца са:

- деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности,
- хронични заболявания,
- двигателни увреждания,
- деца и ученици в риск,
- деца и ученици, застрашени или жертва на насилие,
- деца с изявени дарби,
- деца-сираци и полусираци,
- деца-бежанци,
- деца от различни етнически групи
- и др. с други идентифицирани нужди.

Основна цел: Осигуряване в училището на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

- ✓ Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.
- ✓ На учениците в системата на училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- ✓ Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

Мерки за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците:

Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие

1. Ранно оценяване развитието на ученика и на риска от обучителни затруднения. Определяне на необходимост от допълнителна подкрепа за ученици, които не владеят български език.
2. Оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа.

Със заповед на директора на училището се определя координатор на екипа (заместник-директор; педагогическия съветник; ресурсен учител; логопед; психолог), който изпълнява функциите си съобразно Проект на Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от.....училище или от ОДК/СтЦРД/НДД или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в училището

- Гарантиране участие и изява на всички ученици в училището.
- Включване в дейности за ранно оценяване, с оглед превенция на обучителните затруднения.
- Организиране на дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, занимания по интереси, участие в проекти, програми, форуми и в други изяви.
- Библиотечно-информационно обслужване.
- Поощряване с морални и материални награди.
- Кариерно ориентиране на учениците.
- Изграждане на позитивен организационен и психологически климат, включително чрез психологическа подкрепа.
- Предоставяне на логопедични консултации, като превенция на комуникативни и обучителни затруднения.
- Изготвяне на анализ и оценка на индивидуалните потребности на учениците, с цел установяване на необходимост от допълнителна подкрепа.
- Изготвяне на индивидуален план за действие в случаите на необходимост.
- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

Изграждане на позитивен психологически климат

- Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.
- Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците

- Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение.
- Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти.
- Групова работа с ученици; кризисна интервенция.
- Поддържане на непрекъснатата връзка и взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на училището.
- При случаи на неизпълнение на задълженията, оказани в ЗПУО, след изчерпване на всички механизми на въздействие се налагат санкции според конкретния случай.

Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата:

I. Оценяване на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Издаване заповед от директора за сформирание на екип, който да изготви оценка на ученика.
- Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти: психолог, логопед и ресурсен учител, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.
- Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:
  - деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
  - деца с хронични заболявания
  - деца в риск
- Допълнителната подкрепа включва:
  - работа с дете или ученик по конкретен случай
  - психо-социална рехабилитация
  - рехабилитация на слуха
  - зрителна рехабилитация
  - рехабилитация на комуникативни нарушения
  - осигуряване на достъпна архитектурна среда
  - специализирани средства
  - ресурсно подпомагане.

- Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до три месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост.
- Оценката се извършва съобразно определена рамка за оценка на индивидуалните потребности.
- При несъгласие с оценката, родителят има право да подаде заявление до Директора на Регионален център за подкрепа /РЦП/ за повторна оценка на индивидуалните потребности.
- При несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, директорът на училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.
- Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.
- При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба №.....за приобщаващото образование.
- При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

II. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в училището

- Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището.
- Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа на ученика.
- Училището предоставя условия за равен достъп до образование, чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.
- Училището изгражда при необходимост специализирана подкрепяща среда.
- Училището предоставя достъпни средства за информация и комуникация.
- Училището осигурява необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.
- Училището осигурява възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на децата.

- Училището осигурява при необходимост специализирани учебни програми.
- Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи, степени на образование на учениците в системата на УО.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от допълнителна подкрепа	постоянен	педагогически съветник, логопед, класни ръководители	
Екипна работа на учителите от даден клас при конкретен случай	постоянен	класни ръководители, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.2017г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор, заместник-директори	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11.2017г. 02.04.2017г. Деня на книгата	завеждащ библиотека, библиотекар, класни ръководители	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	Според плана на учителите в ЦОУД	учители в ЦОУД	
Представяте на дейностите по интереси на СтЦРД, НДД	15.10.2076г.	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Участие в дейности инициирани от различни НПО отпавили покана към училището ни.	постоянен	Директор, педагогически съветник	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител, педагогически съветник	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	педагогически съветник/психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители, психолог	

Организиране и провеждане на "Училище за родители"	Март 2018г.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на деца и учениците от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Съвместни дейности с ОКБППМН	целогодишно	УКБППМН, директор, общинска администрация	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.